

22. Holec, H. (1981). *Autonomy and foreign language learning*. Council for Cultural Co-operation, Council of Europe [in English].
23. Lamb, T., & Reinders, H. (Eds.). (2008). *Learner and teacher autonomy: Concepts, realities, and responses*. John Benjamins Pub. Co [in English].
24. Little, D. (n.d.). *Learner Autonomy: Drawing together the threads of self-assessment, goal-setting and reflection*. 3 [in English].
25. McCombs, B. (2003). *Defining Tools for Teacher Reflection: The Assessment of Learner-Centered Practices (ALCP)*. University of Denver Research Institute [in English].
26. Mitchell, D. E., & Ream, R. K. (Eds.). (2015). *Professional Responsibility: The Fundamental Issue in Education and Health Care Reform*. Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-02603-9> [in English].
27. Nikolaeva, S., & Synekop, O. (2020). Motivational Aspect of Student's Language Learning Style in Differentiated Instruction of English for Specific Purposes. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(2), 169–182. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.2/272> [in English].
28. Okazaki, M. (2011). *An Investigation into the Relationship Between Learner Autonomy Support and Student Motivation in the Japanese University Setting*. The University of Birmingham [in English].
29. Pemberton, R., Toogood, S., & Barfield, A. (2008). *Maintaining Control: Autonomy and Language Learning*. Hong Kong University Press. <https://doi.org/10.5790/hongkong/9789622099234.001.0001> [in English].
30. Porto, M. (2007). Learning Diaries in the English as a Foreign Language Classroom: A Tool for Accessing Learners' Perceptions of Lessons and Developing Learner Autonomy and Reflection. *Foreign Language Annals*, 40(4), 672–696. <https://doi.org/10.1111/j.1944-9720.2007.tb02887.x> [in English].
31. Smith, R., Kuchah, K., & Lamb, M. (2018). Learner Autonomy in Developing Countries. In A. Chik, N. Aoki, & R. Smith (Eds.), *Autonomy in Language Learning and Teaching*, 7–27. https://doi.org/10.1057/978-1-137-52998-5_2 [in English].
32. Tarnopolsky, O. (2001). The Scale of Learner Autonomy: Three levels in an intensive English program. *Independence. Newsletter of IATEFL Learner Independence Special Interest Group, Summer*, 29, 2–5 [in English].
33. Tuchina, N., Borysov, V., Podhurska, I., Kupina, I., & Borysenko, N. (2020). Developing Learner Autonomy via Choosing a Person's Educational Pathway. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(1), 209–225. <https://doi.org/10.18662/rrem/210> [in English].
34. Ushioda, E., Smith, R., Mann, S., & Brown, P. (2011). Promoting teacher–learner autonomy through and beyond initial language teacher education: Centre for Applied Linguistics, University of Warwick. *Language Teaching*, 44(1), 118–121. <https://doi.org/10.1017/S026144481000039X> [in English].
35. Yang, N.-D. (1998). Exploring a new role for teachers: Promoting learner autonomy. *System*, 26(1), 127–135. [https://doi.org/10.1016/S0346-251X\(97\)00069-9](https://doi.org/10.1016/S0346-251X(97)00069-9) [in English].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.7.2.8>

TREŚCI NAUCZANIA JĘZYKA ANGIELSKIEGO W NOWEJ SZKOLE UKRAIŃSKIEJ

Maryna Shkoda

aspirant Wydziału Edukacji Pedagogicznej i Społecznej

Mikołajowskiego Uniwersytetu Narodowego imienia W.O. Suchomłyńskiego

(Mikołajów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0001-6119-1056

e-mail: zarivnprava@ukr.net

Adnotacja. W artykule przeanalizowano rosnący wpływ języka angielskiego w przestrzeni edukacyjnej, koncepcyjno-prawne podstawy kształtowania i wdrażania polityki edukacyjnej w zakresie „Języków obcych” na początkowym etapie studiów. Podkreślono i zbadano zasady nowej ukraińskiej szkoły oparte na „Zaleceniach Rady Europy w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie”. Przedstawiono potencjał kompetencyjny branży edukacyjnej: umiejętność porozumiewania się w językach obcych, kompetencje matematyczne, kompetencje w dziedzinie nauk przyrodniczych, inżynierii i technologii, innowacyjność, kompetencje środowiskowe, kompetencje informacyjne i komunikacyjne, uczenie się przez całe życie, kompetencje obywatelskie i społeczne, kompetencje kulturowe, przedsiębiorczość i znajomość finansów. Przeprowadzono analizę porównawczą typowych programów edukacyjnych w językach obcych dla klas 1-4 ogólnego wykształcenia średniego. Podkreślono korzyści płynące z zastosowania zintegrowanego podejścia do nauki języka.

Słowa kluczowe: treści nauczania, języki obce, integracja, kompetencje kluczowe, szkoła podstawowa.

THE NEW UKRAINIAN SCHOOL AND THE CONTEXT OF ENGLISH LANGUAGE EDUCATION

Maryna Shkoda

Postgraduate Student at the Faculty of Pedagogical and Social Education

V.O. Sukhomlynskyi Mykolaiv National University (Mykolaiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0001-6119-1056

e-mail: zarivniprava@ukr.net

Abstract. The article examines the particular directions, new strategies and language policy at the primary level in Ukraine. It elucidates the main trends of a key reform of the Ministry of Education and Science of Ukraine “The New Ukrainian School”. The main principles of the school education reform are set out in the New Ukrainian School Concept. They are based on, but not limited to, the Recommendations of the European Parliament and of the European Council, on key competencies for lifelong learning. Key competencies are those that everyone needs for personal fulfillment, development, an active role in the community, social involvement, and employment, and that can secure personal attainment and self-actualization throughout life.

The article explores the competency-based English teaching and learning approach in primary school: communication in the national language (and mother tongue, if different), communication in foreign languages, mathematical literacy, competencies in Science and Technology, ICT and digital competencies, lifelong learning skill, sense of entrepreneurship, social and civic competencies, cultural awareness, environmental awareness and healthy lifestyles.

The author also singles out the main content lines and the ways of integrating the learning subject “Foreign languages” with the other learning branches of primary school in the context of “New Ukrainian School” concept.

Key words: content of education, foreign languages, integration, key competences, primary school.

ЗМІСТ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Марина Шкода

аспірант факультету педагогічної та соціальної освіти

Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського (Миколаїв, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-6119-1056

e-mail: zarivniprava@ukr.net

Анотація. У статті проаналізовано вплив, що зростає, англійської мови в українському освітньому просторі, концептуально-правові засади формування та реалізації освітньої політики в галузі «Іноземні мови» на початковому етапі вивчення. Висвітлено й досліджено принципи Нової української школи, які ґрунтуються на Рекомендаціях Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя. Окреслено компетентнісний потенціал освітньої галузі: здатність спілкуватися іноземними мовами, математична компетентність, компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій, інноваційність, екологічна компетентність, інформаційно-комунікаційна компетентність, навчання протягом життя, громадянські та соціальні компетентності, культурна компетентність, підприємливість і фінансова грамотність. Проведено порівняльний аналіз типових освітніх програм з іноземних мов для 1–4 класів загальної середньої освіти. Висвітлено переваги використання інтегрованого підходу до вивчення мови.

Ключові слова: зміст навчання, іноземні мови, інтеграція, ключові компетентності, початкова школа.

Вступ. Після подій 2013–2014 років, які увійшли в історію під назвою Майдан, або Революція Гідності, відбулися відчутні зміни в українському суспільстві. Майдан став рушієм політичних, соціальних і культурних змін. Підписання та ратифікація Угоди про асоціацію між Європейським Союзом та Україною чітко окреслили цивілізаційний проєвропейський вибір України. Угода про асоціацію за своїм обсягом і тематичним охопленням стала найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію нашої держави й визначила якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції». Документ стає стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні. Питання освіти стає топ-пріоритетом для нашої держави, а реформа освіти – однією з першочергових реформ.

Звернемося до досліджень відомого освітнього корпєравіста Ц. Бірзеа. Ученим виділено чотири типи реформ, а саме: корекційні, модернізаційні, структурні й системні реформи. Його типологія побудована з урахуванням критеріїв сутності, обсягу та якості освітніх змін.

Системні реформи мають глобальний характер і вважаються найбільш динамічним типом освітніх реформ. Вони спрямовані на зміни чинної парадигми освіти, яка проникає у «внутрішню логіку» освітньої системи й освітньої політики. Системні реформи є наслідком і результатом політичних і соціально-економічних змін. Це тип реформ сягає інституційних та організаційних аспектів, пов'язаних зі зміною зв'язків між освітньою й суспільною. Системні реформи спрямовані на зміну контролю за якістю й ефективністю навчання, створення національних освітніх стандартів, відносин між освітою та ринком праці, систему фінансування й управління освіти (Birzea, 1996: 19).

Основна частина. Мета статті – проаналізувати ключові зміни в змісті навчання англійської мови в початковій школі, дослідивши основні нормативні документи в галузі освіти в межах реформи НУШ. Методами дослідження є теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел з метою визначення теоретичних основ проблеми дослідження.

Нова українська школа – це системна реформа загальної середньої освіти. Міністерством освіти і науки України визначено основну мету цієї реформи – зробити школу комфортною та дружньою для дітей, пристосувати процес навчання до сучасних умов життя.

Перед початком її запровадження було прийнято низку важливих рішень нормативно-правового, фінансового, методичного та кадрового забезпечення. Зупинимося докладніше на нормативно-правовій базі НУШ. Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про освіту», який стає підґрунтям для ухвалення профільних законів: «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійну освіту», «Про професійну освіту», «Про освіту для дорослих», зміни до Закону України «Про вищу освіту».

Розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» від 14.12.2016 № 988-р, Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 903-р затверджено План заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Планом заходів передбачено розробити, апробувати й запровадити навчальні програми на основі нового Державного стандарту початкової освіти, навчальні матеріали до нових навчальних програм Державного стандарту початкової освіти. Акцент зроблено на навчальні програми й матеріали в експериментальних школах: 1 клас – із 1 вересня 2017 р. по 25 травня 2018 р.; 2 клас – із 1 вересня 2018 р. по 25 травня 2019 р.; 3 клас – із 1 вересня 2019 р. по 25 травня 2020 р.; 4 клас – із 1 вересня 2020 р. по 25 травня 2021 року; освітні програми за новим Державним стандартом початкової освіти: 1 клас – із 1 вересня 2018 р.; 2 клас – із 1 вересня 2019 р.; 3 клас – із 1 вересня 2020 р.; 4 клас – із 1 вересня 2021 р. (Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання, 2003: 273).

Важливим пунктом означимо наміри підготувати нові підручники й інші навчальні матеріали, а також забезпечити друк та апробування навчальних матеріалів у початкових класах експериментальних шкіл; навчання укладачів програм, авторів підручників і посібників, підготовку експертів з урахуванням питань доступності для дітей із порушеннями психофізичного розвитку; підготовку та видання підручників, у тому числі електронних (ураховуючи етап апробації): для 1, 5, 10 класів – у III кварталі 2018 р.; для 2, 6, 11 класів – у III кварталі 2019 р.; для 3 і 7 класів – у III кварталі 2020 р.

Наступним пунктом плану є вдосконалити навички вчителів початкової школи шляхом підготовки тренерів, які допомагатимуть учителям застосовувати в роботі принципи Нової української школи. Передбачено підвищення кваліфікації вчителів початкової школи, заступників директорів і директорів експериментальних шкіл, які апробують проект нового Державного стандарту початкової освіти й навчальні матеріали для початкової школи. Після пілотних шкіл – підвищення кваліфікації вчителів, які перейматимуть естафету НУШ.

Уперше ставилося за мету розроблення національної освітньої електронної платформи, на якій повинні розміщуватися інноваційні навчальні матеріали для початкової та базової школи для апробації протягом 2018–2027 років. Уважаємо доцільним розроблення й запровадження безкоштовних дистанційних курсів для підвищення кваліфікації вчителів як початкової школи, так і вчителів іноземних мов, які викладатимуть у пілотних класах.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 затверджено Державний стандарт початкової школи. Відповідно до стандарту, початкова освіта має два цикли – 1–2 і 3–4 класи. Кожен цикл повинен ураховувати вікові особливості розвитку та потреби дітей і давати можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Усе частіше терміни «школа» та «учень» замінюють терміном «здобувач освіти». У статті 1 Закону України «Про освіту», прийнятому від 05.09.2017 термін «здобувачі освіти» трактується як вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти (ад'юнкти), докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом і формою здобуття освіти. Убачаємо цю термінологію концептуальною й такою, яка відображає суть і підходи до навчання школи нового покоління, адже в закладах освіти діти не просто вивчають закони, правила та отримують суму знань із певних предметів. Вони навчаються здобувати знання самостійно й застосовувати їх у реальних життєвих ситуаціях, тобто набувають певних компетенцій. Цілком логічно, що самі по собі знання знецінені, адже сучасний технологічний прорив дав змогу в короткий проміжок часу будь-кому знаходити потрібну інформацію. Проаналізувавши реалії, держава визначила вектор розвитку в напрямі компетентнісного підходу. Головним у навчанні стають дії, операції, навички, які повинен сформувати педагог, навчити застосовувати їх у конкретних ситуаціях. Такий підхід цінує не знання, а здатність їх використання.

Про компетентнісний підхід до формування змісту освіти зазначено в Державних стандартах освіти й обґрунтовано в Критеріях навчальних досягнень. Компетенція (від. лат. *competencia* – коло питань, із якими людина добре обізнана, володіє знаннями й досвідом) – це інтегрований результат опанування змістом загальної середньої освіти, який виражається в готовності учня використовувати засвоєні знання, уміння, навички, а також способи діяльності в конкретних життєвих ситуаціях для розв'язання практичних і теоретичних завдань.

Науковці рекомендують для кожної країни визначити свої ключові компетентності, аргументувавши це тим, що компетенції – це насамперед замовлення суспільства на підготовку його громадян, їх перелік визначається погодженою позицією соціуму в певній країні чи регіоні.

Українські вчені визначили 10 ключових компетентностей, а саме: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної); іноземними мовами; математична компетентність; основні компетентності в природничих науках і технологіях; інформаційно-цифрова компетентність; уміння вчитися впродовж життя; ініціативність і підприємливість; соціальна та громадянська компетентності; обізнаність і самовираження у сфері культури; екологічна грамотність і здорове життя (Нова українська школа, 2017: 10).

Компетентнісний потенціал галузі «Іноземні мови» в початковій школі визначено певними компонентами. Так, компетентність володіння державною мовою на уроках англійської мови розвивається вмінням засобами іноземної мови популяризувати Україну, мову, культуру. Математична компетентність реалізується через уміння розв'язувати комунікативні та навчальні проблеми, застосовуючи логіко-математичний інтелект. Учень має бути підготовлений до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних і навчальних проблем. Уміння описувати іноземною мовою природні явища, аналізувати й оцінювати їх роль у життєдіяльності людини мають на меті розвиток компетентностей у природничих науках. Дітям прищеплюють інтерес до природи та почуття відповідальності за її збереження (Нова українська школа, 2016: 80). Новітні технології дають змогу вивчати іноземну мову з використанням спеціальних програмових засобів, ігор, соціальних мереж. Наймолодших школярів навчають мережевого етикету. На уроках англійської мови здобувачі освіти також формують власну думку, співпрацюють з іншими на результат, спілкуючись іноземною мовою. Креативність, комунікабельність, ініціативність, усвідомлення цінності культури для людини та суспільства, толерантність у спілкуванні з іншими є важливими засадами компетентнісного підходу. Більшість компетентностей можуть формуватися відразу засобами всіх навчальних предметів і є міжпредметними.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі наскрізні вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, уміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами. Орієнтування на наскрізні вміння забезпечує рівновагу між знаннями, уміннями, ставленнями учнів і їхніми реальними життєвими потребами. Наскрізні вміння слугують підставою для інтеграції освітніх галузей. Інтеграційні процеси зустрічаємо й у спільних для всіх предметів наскрізних лініях. Мета всіх наскрізних ліній загалом – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителів на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети.

В оновлених навчальних програмах з іноземних мов, відповідно до Наказу «Про затвердження типових освітніх програм для 3–4 класів закладів загальної середньої освіти» від 08.10.2019 № 1272, акцент зроблено на змістові лінії: «Екологічна безпека та сталий розвиток»; «Громадянська відповідальність»; «Здоров'я та безпека»; «Підприємливість та фінансова грамотність».

Наказом МОН України «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1–2-х класів закладів загальної середньої освіти» від 21.03.2018 № 268, затверджені дві типові навчальні програми для початкової школи (Про освіту : Закон України, 2017, 159). Перша програма розроблена під керівництвом Олександри Яківни Савченко (далі – НУШ-1), друга – під керівництвом Романа Богдановича Шияна (далі – НУШ-2).

Проведемо порівняльний аналіз вищезгаданих програм галузі «Іноземні мови». Головною метою навчання іноземних мов у початковій школі в НУШ -1 називали формування в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів. НУШ-2 метою іншомовної освіти зазначає формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього й опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти. Як бачимо, обидві програми ґрунтуються на компетентнісному підході. Проте НУШ-1 зосереджує увагу на вікових особливостях дітей молодшого шкільного віку, а НУШ-2 – на індивідуальних особливостях кожної дитини.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального й емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою в контексті міжкультурної парадигми. Такий підхід готує молодшого школяра до міжкультурної комунікації в межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених програмою. Інакше кажучи, теми та ситуації спілкування дітям повинні бути цікаві, актуальні й такі, які діти можуть використовувати практично вдома, у школі, під час перебування закордоном. За Р.Б. Шияном, визначено рівень володіння іноземною мовою після кожного циклу навчання. Так, на кінець 2-го класу учні мають досягати рівня Pre-A1, а на кінець 4-го класу – рівня A1. Типовою програмою під керівництвом О.Я. Савченко визначено рівень володіння мовою лише на кінець навчання в початковій школі. Відповідно, на кінець 4-го класу учні загальноосвітніх навчальних закладів досягають рівня A1, а здобувачі освіти спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов – A2 (Іноземні мови, 2018: 80).

На рівні A1 користувач розуміє та використовує знайомі щоденні вирази й найбазовіші фрази, що спрямовані на задоволення конкретних потреб. Може представити себе та інших, може задавати питання щодо особистих деталей і відповідати на них. Наприклад, про місце проживання, знайомих і про речі, що має.

Може взаємодіяти й пояснити безпосередні потреби найпростішим способом, якщо інша людина говорить повільно та чітко й готова допомогти.

На рівні А-2 – розуміє речення та вирази, що часто використовуються в галузях безпосереднього стосунку (наприклад, основну особисту та сімейну інформацію, покупки, місцева географія, працевлаштування). Може спілкуватися в простих і рутинних ситуаціях, що вимагають простого й прямого обміну інформацією на знайомі чи побутові теми. Може описати в простих словах питання свого походження, найближче середовище та пояснити безпосередні потреби.

Відповідно до потреб та інтересів молодшого здобувача освіти визначена й тематика ситуативного спілкування. Нові програми включають такі теми: «Я, моя родина та друзі»; «Дозвілля»; «Природа»; «Свята та традиції в Україні та у країні вивчуваної мови»; «Людина»; «Харчування»; «Школа».

Мовний інвентар для першого класу з теми «Я, моя родина і друзі» передбачає ознайомлення з членами родини, числами від 1–10 з метою визначення віку молодших членів родини. У другому класі діти вивчають числа до 20 та щоденні справи. У 3 класі до щоденних обов'язків додається місце проживання. Вивчивши числа до 100, учні вчаться говорити про вік старших членів родини. Четвертим класом передбачено вивчення населених пунктів. Тема «Дозвілля» за концентричним принципом пред'явлення тематичного матеріалу представлена таким лексичним діапазоном: кольори, іграшки, дії, дні тижня. У наступних класах додається прогулянка та хобі, захоплення та розваги, спорт, улюблені дитячі герої, магазини й покупки. Під час теми «Природа» здобувачі освіти спілкуються про домашніх, диких і свійських тварин, вивчають пори року, природні явища, погоду та вибір одягу. Тематика ситуативного спілкування теми «Свята» передбачає вивчення назв свят, святкового меню, місця, дати й часу проведення подій. НУШ-1 також передбачає вивчення тем «Помешкання» та «Подорож». Оскільки навчальна програма є рамковою, вона не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення й змісту кожної теми. Дозволено інтегрування тем, наприклад, «Я, моя родина і друзі» + «Свята й традиції», «Я, моя родина і друзі» + «Помешкання», «Я, моя родина і друзі» + «Подорож», «Школа та шкільне життя» + «Харчування», «Відпочинок і дозвілля» + «Природа». Інакше кажучи, учитель може здійснювати внутрішньопредметну інтеграцію.

Словосполучення «інтеграція навчання» в Педагогічному словнику тлумачиться як «відбір та об'єднання навчального матеріалу з різних предметів з метою цілісного, системного й різнобічного вивчення важливих наскрізних тем (тематична інтеграція); це створення інтегрованого змісту навчання – предметів, які об'єднували б в єдине ціле знання з різних галузей. (Мельничук, 2004: 36).

Інтеграційні процеси надзвичайно актуальні, оскільки вони спрямовані на реалізацію нових освітніх ідеалів – формування цілісної системи знань і вмінь особистості, розвиток її творчих здібностей і потенційних можливостей. Це дієвий дидактичний засіб, за допомогою якого можна створити в учнів цілісну картину світу.

Нова українська школа – це школа, яка сприяє розвитку навичок у учнів «високого рівня мислення» (*англ.* high order thinking skills). Класифікацію розумових умінь від найпростіших до більш складних дій розробив у 50-х роках ХХ століття професор педагогіки Чиказького університету Бенджамін Блум.

На думку Б. Блума, цілі навчання безпосередньо залежать від ієрархії розумових процесів: запам'ятовування (remembering), розуміння (understanding), застосування (application), аналіз (analysis), синтез (synthesis) та оцінка (evaluation). Кожному із цих рівнів за допомогою певних дієслів може пропонуватися набір завдань. Якщо слідувати розробленій Б. Блумом таксономії, то знання учнів – це лише перший, найпростіший рівень класифікації. Далі йдуть ще п'ять рівнів цілей (або результатів) навчання, причому перші три – знання, розуміння, застосування – цілі нижчого порядку (мислення низького рівня). А наступні три – аналіз, синтез, оцінювання – вищого порядку (мислення високого рівня) (Bloom, 1984: 207).

У 90-ті роки ХХ століття вчені Л. Андерсон і Д. Кротволь по-новому оцінили таксономію Б. Блума. Її відмінності полягають у тім, що автори перейшли в позначенні рівнів навчальних результатів від іменників до дієслів. Перейменовували деякі компоненти й переставили дві останні категорії, давши їм інше трактування, аніж у класичній системі Б. Блума (пам'ятаємо, розуміємо, аналізуємо, застосовуємо, оцінюємо, створюємо) (Anderson, 2001: 336).

У 2007 р. Ундрю Чорчес презентував новий варіант таксономії Б. Блума, адаптований для здобувачів освіти ХХІ століття, – «Цифрова таксономія Блума», яка враховує нові процеси й дії, пов'язані з Web-технологіями, хмарними обчисленням. Автором наведені відповідно до рівнів діяльності рекомендації з використання сучасних електронних інструментів, технологій і систем з проекцією на формування відповідної компетентності.

Використовуючи Таксономію Блума на уроках англійської мови, на першому рівні учні просто вивчають і перекладають слова, словосполучення та речення, читають чи переказують текст, на базі вивченого матеріалу виконують завдання з граматики тощо. Однак, щоб допомогти учневі зрозуміти й закріпити в пам'яті інформацію, потрібно розвивати навички високого рівня мислення. Розвиваючи ці навички, учні аналізують тексти чи завдання з певної тематики, групують факти відповідно до виділених критеріїв, знаходять спільне та відмінне між певними явищами чи поняттями. З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу дітей заохочують до створення власних проєктів, опитування, дослідження.

Висновки. Отже, зміни в змісті навчання англійської мови, відповідно до цілей Нової української школи, стали відображенням стратегічного оновлення української освітньої системи загалом. Ключові пріоритети НУШ пов'язані з впровадженням інтегрованого підходу у формуванні змісту й організації компетентнісно орієнтованого навчання. Англійська мова стає не лише мовою міжкультурної комунікації, а й інструментом

пізнання світу. Зміст навчання, окрім застосування фонетичних, лексичних, граматичних аспектів вивчення мови, в основних видах мовленнєвої діяльності націлений на розвиток особистісних якостей кожного здобувача освіти, його соціалізацію, прагнення до саморозвитку. Інтеграційні процеси сприяють розвитку таких навичок ХХІ століття, як міждисциплінарність, критичне мислення та готовність до співпраці.

Оскільки вищеперераховані інноваційні освітні процеси перебувають у стадії апробації та адаптації, перспективи подальших досліджень убачаємо в експериментальній перевірці кожного з перерахованих підходів до вивчення іноземної мови в початковій школі.

Список використаних джерел:

1. Anderson L., Krathwohl D. *Taxonomy for Learning, Teaching and Assessment: A revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York, 2001. 336 p.
2. Bloom B.S. *Taxonomy of educational objectives: The classification of education goals*. New York : Longman, 1984. 207 p.
3. Birzea C. *Reformni proces ve skolstvi transformujicich se zemi sredni a vychodni Evropy. Reformy skolstvi ve sredni a vychodni Evrope. Prubehy a vysledky*. Praha, 1996. S. 6–19.
4. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
5. Короткий термінологічний словник з педагогіки / укладачі С.Г. Мельничук, О.С. Радул, Т.Я. Довга, С.В. Омеляненко. Кіровоград, 2004. 36 с.
6. Іноземні мови. 1–4 класи: типові освітні програми та методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу у 2018/2019 навчальному році / укладач М.Н. Шопулько. Харків : Ранок, 2018. 80 с.
7. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи / під заг. ред. М. Гриценка ; Міністерство освіти та науки України. Київ, 2016. 80 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
8. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / під заг. ред. Н.М. Бібік. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
9. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2017. № 38–39. 159 с.
10. Про затвердження плану заходів на 2017–2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» : Розпорядження Кабінет Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 903-р.

References:

1. Anderson, L. Krathwohl, D. *Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing : A revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman, 2001. 336 p. [in English].
2. Bloom B.S. *Taxonomy of educational objectives: The classification of education goals*. New York: Longman, 1984. 207 p. [in English].
3. Birzea C. *Reformni proces ve skolstvi transformujicich se zemi sredni a vychodni Evropy / Reformy skolstvi ve sredni a vychodni Evrope. Prubehy a vysledky*. Praha, 1996. 6–19 p. [in Czech].
4. *Zahalnoevropejski Rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia*. [Common European Framework of Reference for Languages: learning, teaching, assessment] *Naukovyi redaktor ukrainskoho vydannia doktor ped. nauk, prof. S. Yu. Nikolaieva*. - K.: Lenvit, 2003. 273 s. [in Ukrainian].
5. *Korotkyi terminolohichnyi slovnyk z pedahohiky* [Glossary of Pedagogical Terms] / ukladachi S.H.Melnychuk, O.S.Radul, T.Ia.Dovha, S.V.Omelianenko. Kirovohrad, 2004. 36 s. [in Ukrainian].
6. *Inozemni movy. 1–4 klasy: typovi osvitni prohramy ta metodychni rekomendatsii shchodo orhynizatsii navchalno-vykhovnoho protsesu v 2018/2019 navchalnomu rotsi* [Foreign languages. 1–4 grades: typical educational programs and methodical recommendations on the organization of the educational process in the 2018/2019 academic year] / Ukladach M.N. Shopulko. Kharkiv: Vyd-vo «Ranok», 2018. 80 s. [in Ukrainian].
7. *Nova ukrainska shkola: Kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly* [The New Ukrainian School: Conceptual Principles of Secondary School Reform] / *Pid zah. red. Hrytsenka M. Ministerstvo Osvity ta Nauky Ukrainy*, 2016. 80s. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian].
8. *Nova ukrainska shkola: poradnyk dlia vchytelja* [New Ukrainian school: a guide for teachers] / *Pid zah. red. Bibik N. M. K.:* TOV «Vydavnychi dim «Pleiady», 2017. 206 s. [in Ukrainian].
9. *Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII* [About education: Law of Ukraine of 05.09.2017 № 2145-VIII. Kyiv: Information of the Verkhovna Rada]. Kyiv: *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, № 38–39. 2017, 159 s. [in Ukrainian].
10. *Pro zatverdzhennia planu zakhodiv na 2017-2029 roky iz zaprovadzhennia Kontseptsii realizatsii derzhavnoi polityky u sferi reformuvannia zahalnoi serednoi osvity "Nova ukrainska shkola"* [About approval of the plan of actions for 2017–2029 on the implementation of the Concept state policy in reforming general secondary education “New Ukrainian School”]. *Rozporiadzhennia Kabinet Ministriv Ukrainy vid 13 hrudnia 2017 r. № 903-r*. [in Ukrainian].